

Förebyggande av substansbruk i mottagnings- sammenhang med avseende på tonårspojkar som ansöker om skydd

Riktlinjer för gruppsamtal

**Riktlinjer för gruppsamtal om förebyggande av
substansbruk i mottagningssammanhang med
tonårspojkar som ansöker om skydd**

**Används tillsammans med EUAA:s animation
”Överallt finns det liv”**

mars 2025

Den 19 januari 2022 omvandlades Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) till Europeiska unionens asylbyrå (EUAA). Alla hänvisningar till Easo eller Easos produkter och organ bör förstås som hänvisningar till EUAA.

Dokumentet färdigställdes i mars 2025

Varken Europeiska unionens asylbyrå (EUAA) eller någon person som agerar på byråns vägnar är ansvarig för hur nedanstående uppgifter används.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2025

Pdf ISBN 978-92-9418-054-4 doi:10.2847/2654140 BZ-01-25-014-SV-N

© Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), 2025

Kopiering tillåten med angivande av källan.

Tillstånd för användning eller mångfaldigande av delar som inte ägs av EUAA kan behöva sökas direkt från respektive upphovsrättsinnehavare. EUAA äger inte upphovsrätten till följande delar:

Omslagsbild: Animationen "Överallt finns det liv" © EUAA, 2024.

Om riktlinjerna

Varför har dessa riktlinjer tagits fram? Substansbruk har identifierats som ett betydande fenomen i mottagningssammanhang i EU:s medlemsstater och de Schengenassocierade länderna ⁽¹⁾. EUAA lägger därför fokus på förebyggande arbete i sitt arbete med sökande, särskilt pojkar, som är den grupp som identifierats löpa störst risk. Dessa riktlinjer har utarbetats som ett komplement till och för att användas tillsammans med EUAA:s animation om förebyggande av substansbruk ⁽²⁾. Båda syftar till att hjälpa mottagningspersonal att genomföra förebyggande samtal med tonårspojkar som ansöker om skydd.

Hur har dessa riktlinjer tagits fram? EUAA:s utsatthetsgrupp har utarbetat dessa riktlinjer med stöd av experter från medlemsstaterna på substansbruk och förebyggande av substansbruk, utsatthet och psykisk hälsa. Samråd med experter från Europeiska unionens narkotikamyndighet var avgörande för utarbetandet.

Vem är dessa riktlinjer avsedda för? Dessa riktlinjer riktar sig till yrkesverksamma som arbetar med tonårspojkar som ansöker om skydd i mottagningssammanhang, inklusive socialarbetare, kuratorer, psykologer och lärare. De kan också vara användbara för annan mottagningspersonal med utbildning inom psykosocialt arbete.

Så använder du riktlinjerna Efter en inledning är dessa riktlinjer indelade i två huvudavsnitt. I det första avsnittet förklaras EUAA:s animation om förebyggande av substansbruk och dess syfte. I det andra avsnittet ges tips på hur man med hjälp av animationen kan genomföra gruppsamtal med tonårspojkar som ansöker om skydd. I bilagorna ges en kort översikt över ämnena substansbruk och förebyggande av substansbruk för att underlätta den allmänna förståelsen hos mottagningspersonal som kommer att leda gruppsamtal med tonårspojkar som ansöker om skydd.

Hur förhåller sig dessa riktlinjer till andra EUAA-verktyg? Dessa riktlinjer kompletterar andra EUAA-resurser om psykisk hälsa och välbefinnande, psykoedukation ⁽³⁾ och psykosocial medvetenhet hos personal i första linjen ⁽⁴⁾. Animationen finns att tillgå på EUAA:s portal Let's Speak Asylum (information i samband med mottagande) ⁽⁵⁾. Samtliga praktiska verktyg från EUAA är tillgängliga via EUAA:s webbplats: <https://euaa.europa.eu/practical-tools-and-guides>.

⁽¹⁾ EU:s 27 medlemsstater, samt Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

⁽²⁾ EUAA, "Prevention of substance use" (förebyggande av substansbruk), EUAA:s YouTube-kanal, 13 december 2024, hämtad den 6 februari 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=nsJPFgE517o&t=36s>. Animationen finns tillgänglig på engelska samt på åtta språk som vanligen talas av personer som ansöker om internationellt skydd och som anländer till Europa. Den har också textats på 22 EU-språk.

⁽³⁾ EUAA, *Praktisk vägledning om psykisk hälsa och välbefinnande hos personer som ansöker om internationellt skydd – Del I. För ledande befattningshavare*, november 2024, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-i-senior-management>; EUAA *Praktisk vägledning om psykisk hälsa och välbefinnande hos personer som ansöker om internationellt skydd – Del II. För tjänstemän som arbetar i första linjen*, november 2024, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-ii-first-line-officers>; EUAA, *Praktisk vägledning om psykisk hälsa och välbefinnande hos personer som ansöker om internationellt skydd – Del III. Verktygslåda till stöd för psykisk hälsa och psykosocialt stöd*, november 2024, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-iii-toolbox>; EUAA, *How can I support my child during difficult times?* (hur kan jag stödja mitt barn under svåra perioder?), juni 2023, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/how-can-i-support-my-child-during-difficult-times>; EUAA, *How can I deal with situations in which my parents seem sad, worried, or angry?* (hur kan jag hantera situationer där mina föräldrar verkar ledsna, upprörda eller arga?), juni 2023, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/how-can-i-deal-situations-which-my-parents-seem-sad-worried-or-angry>; EUAA, *How to handle situations when my friend or sibling is sad, angry or does dangerous things?* (hur hanterar jag situationer där mina vänner eller syskon är ledsna, arga eller beter sig på ett farligt sätt?), juni 2023, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/how-handle-situations-when-my-friend-or-sibling-sad-angry-or-does-dangerous-things>.

⁽⁴⁾ EUAA, "Psychological First Aid" (psykologisk första hjälpen), EUAA:s YouTube-kanal, 26 juni 2023, hämtad den 6 februari 2025, <https://www.youtube.com/watch?v=kbcCUeng8uI> åtföljt av [instruktioner](#).

⁽⁵⁾ EUAA, portalen Let's Speak Asylum, januari 2023, hämtad den 23 februari 2025, <https://lsa.euaa.europa.eu/>.

Innehåll

Förkortningar	5
1. Inledning	6
1.1. Syftet med dessa riktlinjer	7
1.2. Vem är dessa riktlinjer avsedda för?	8
2. EUAA:s animation om förebyggande av substansbruk	9
2.1. Syfte och målgrupp	9
2.2. Viktiga budskap, teman och symboler.....	10
2.3. Handlingen	11
3. Hur man genomför gruppsamtal med tonårspojkar som ansöker om skydd med hjälp av EUAA:s animation	12
3.1. Förberedelser och skyddsåtgärder	12
3.2. Leda gruppsamtalet	13
3.2.1. Inledning av gruppsamtalet	14
3.2.2. Tips för att leda gruppsamtalet – fas 1.....	15
3.2.3. Tips för att leda gruppsamtalet – fas 2.....	17
3.2.4. Avslutning av gruppsamtalet.....	18
Bilagor med ytterligare information till dem som genomför förebyggande gruppsamtal....	20
Bilaga I. Substansbruk och dess inverkan på ungdomar.....	20
Bilaga II. Vad innebär effektivt förebyggande av substansbruk?	22

Förkortningar

Förkortning	Definition
1951 års flyktingkonvention	1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning och dess protokoll från 1967 (som i EU:s asylslagstiftning och av EU-domstolen kallas Genèvekonventionen)
EU	Europeiska unionen
EU+-länderna	EU:s medlemsstater samt Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz
EUAA	Europeiska unionens asylbyrå
EUDA	Europeiska unionens narkotikamyndighet
EUPC	European Prevention Curriculum
Reitox	Europeiska nätverket för information om narkotika och narkotikamissbruk

1. Inledning

Enligt aktuella studier från EUAA är substansbruk ett märkbart fenomen i mottagningssammanhang i Europa och ingår bland de tre största problemen gällande psykisk hälsa och varningssignaler för kritiska incidenter ⁽⁶⁾. En mer ingående analys som genomfördes av Europeiska unionens narkotikamyndighet (EUDA) och Europeiska unionens asylbyrå (EUAA) ⁽⁷⁾ visade att substansbruk, enligt mottagningspersonal i EU:s medlemsstater och de Schengenassocierade länderna (EU+-länderna), antingen är ett stort problem (27 procent) eller ett tillfälligt problem (50 procent) i mottagningssammanhang ⁽⁸⁾.

De identifierade orsakerna har att göra med upplevelser före eller under resan och efter ankomsten. Det kan till exempel handla om traumatiska händelser i ursprungsländerna eller under resan, förlust av gemenskap och socialt stöd, brist på meningsfulla aktiviteter, osäkerhet i samband med långa asylförfaranden eller arbetslöshet i mottagarländerna ⁽⁹⁾. Några av de mest framträdande konsekvenserna som observerats i samband med bruk av alkohol, narkotika och receptbelagda läkemedel bland personer som ansöker om skydd är psykisk ohälsa, sociala problem såsom arbetslöshet, konflikter med familjen, andra boende eller personal, samt aggressivitet och, i mindre utsträckning, skolfrånvaro och problem i skolan.

Unga, ensamstående manliga sökande, inklusive ungdomar och ensamkommande minderåriga, är den grupp som enligt studien löper störst risk. Liksom sina likar från EU+-länderna kan ungdomar som ansöker om skydd vara benägna att ta risker och experimentera, vilket även kan innefatta substansbruk. De kan vara utsatta i detta avseende på grund av de risker som är förknippade med deras resa och de omvälvande förändringar som de genomgår när de anländer till ett nytt land och ansöker om internationellt skydd. Många upplever osäkerhet medan de väntar på beslut om sin ansökan om internationellt skydd. Dessutom måste de som anländer ensamma till Europa hantera sin situation på egen hand, ofta långt ifrån sin familj och sitt ursprungssamhälle.

För att ta itu med dessa frågor har EUAA tagit fram animationen ”Överallt finns det liv”, som riktar sig till tonårspojkar som befinner sig på mottagningsanläggningar i EU+-länderna. Den

⁽⁶⁾ Easo, *Mental health of applicants for international protection in Europe – Initial mapping report* (inledande kartläggningsrapport om psykisk hälsa hos personer som ansöker om internationellt skydd i Europa), juli 2020, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/report-mental-health-applicants> Easo, *Consultations with Applicants for International Protection on Mental Health A participatory approach – support by Member State authorities and civil society* (deltagarbaserat samråd om psykisk hälsa med personer som ansöker om internationellt skydd, med stöd från nationella myndigheter och civilsamhället), december 2021, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/consultation-applicants-international-protection-mental-health> EUAA, *Critical incident management in the field of asylum and reception* (hantering av krishändelser på området för asyl och mottagande), 2022, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/critical-incident-management-field-asylum-and-reception>.

⁽⁷⁾ EMCDDA-EUAA, *Professionals working in reception centres in Europe: an overview of drug related challenges and support needs* (personal som arbetar på mottagningsanläggningar i Europa: en översikt över narkotikarelaterade utmaningar och stödbehov), oktober 2023, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/professionals-working-reception-centres-europe-overview-drug-related-challenges-and-support-needs>.

⁽⁸⁾ Ibid., s. 21.

⁽⁹⁾ Ibid., s. 21–22.

fungerar som ett stödverktyg för förebyggande samtal och eventuellt andra relevanta initiativ i dessa sammanhang.

1.1. Syftet med dessa riktlinjer

Dessa riktlinjer innehåller tips på hur EUAA:s animation "Överallt finns det liv" kan användas för att diskutera nedanstående ämnen med tonårspojkar som ansöker om skydd:

- Hur tonårspojkar som ansöker om skydd upplever livet på mottagningsanläggningen och vilka frågor som upptar deras tankar.
- Vad som är viktigt att fokusera på medan man väntar på beslut om sin ansökan.
- Socialt umgänge och kontaktskapande under vistelsen på mottagningsanläggningen.
- Motivation för att hantera situationen på ett positivt sätt med hjälp av tillgängliga resurser.

Dessa riktlinjer ger också en kortfattad översikt över

- substansbruk, utvecklingen till problematiskt substansbruk och substansbruksstörningar med fokus på ungdomar ([\(Bilaga I. Substansbruk och dess inverkan på ungdomar\)](#)),
- förebyggande av substansbruk, med tonvikt på hälsosamma miljöer och sociala kontakter ([\(Bilaga II. Vad innebär effektivt förebyggande av substansbruk?\)](#)).

Översikterna i bilagorna hjälper mottagningspersonal att få en allmän förståelse för de två ämnen som behandlas.

Dessa riktlinjer omfattar inte följande:

- Substansbruksstörningar och relaterade skador.
- Typer av narkotika som vanligtvis används i Europa och deras effekter.

Dessa ämnen ska uteslutas från samtal som baseras på EUAA:s animation. Om någon visar behov av att prata om effekter av substansbruk eller relaterat stöd, rekommenderas att man konsulterar narkotikaexperter eller resurser såsom EUDA:s informationsnätverk Europeiska nätverket för information om narkotika och narkotikamissbruk (Reitox) ⁽¹⁰⁾ och de certifierade EUPC-utbildarna ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ EUDA, "REITOX network of national focal points", EUDA:s webbplats, hämtad den 15 januari 2025, https://www.euda.europa.eu/about/partners/reitox_en. Med Reitox avses EUDA:s nätverk av narkotikaövervakningsaktörer på nationell nivå. Det består av 30 utsedda nationella institutioner eller organ som ansvarar för datainsamling och rapportering om narkotika och narkotikamissbruk. Dessa institutioner kallas "nationella kontaktpunkter" eller "nationella narkotikaobservatorier".

⁽¹¹⁾ EUDA, "European Prevention Curriculum (EUPC): list of trainers and master trainers", EUDA:s webbplats, hämtad den 15 januari 2025, https://www.euda.europa.eu/best-practice/european-prevention-curriculum-eupc/list-of-trainers_en. En lista över utbildare finns tillgänglig per land.

1.2. Vem är dessa riktlinjer avsedda för?

Dessa riktlinjer är avsedda för personal som arbetar med ungdomar som ansöker om skydd, däribland socialarbetare, kuratorer, psykologer och utsatthetshandläggare, lärare samt annan mottagningspersonal med bakgrund eller utbildning inom psykosocialt arbete. Tolkar och kulturtolkar som fungerar som stöd under gruppsamtal med tonårspojkar kan också ta del av riktlinjerna.

Mottagningspersonal som deltar i dessa samtal förväntas inte ha expertkunskaper om substansbruk eller tillhandahålla information om detta.

2. EUAA:s animation om förebyggande av substansbruk

EUAA:s animation om förebyggande av substansbruk är i linje med den strategi för psykisk hälsa och psykosocialt stöd som i dag används i stor utsträckning av humanitära aktörer. I denna strategi erkänns vikten av förebyggande psykiatrisk vård för sökande. Detta innebär att man tar itu med en sökandes psykosociala behov från och med ankomsten genom att tillhandahålla grundläggande tjänster och trygghet samt stärker samhällsengagemanget, familjebanden, de sociala nätverken och psykoedukationen under hela vistelsen för att minska risken för negativa hanteringsstrategier, såsom substansbruk, samtidigt som man bygger upp motståndskraften ⁽¹²⁾.

Animationen följer också EUAA:s evidensbaserade strategi för förebyggande av substansbruk, som främjar skapandet av miljöer som inte inbjuder till narkotikabruk, hälsosamma sociala relationer och meningsfulla dagliga aktiviteter för riskgrupper.

Animationen är utformad för att hjälpa personal i första linjen att få kontakt med tonårspojkar som ansöker om skydd för att diskutera de utmaningar som de möter samt hur de kan använda sin tid på mottagningsanläggningen på ett konstruktivt sätt. Animationen fokuserar inte på substansbruk i sig och förmedlar inte några budskap om förbud, varningar eller straff, eftersom sådana har visat sig vara ineffektiva för att förebygga substansbruk bland ungdomar.

2.1. Syfte och målgrupp

Denna animation riktar sig till tonårspojkar (14–17 år) som ansöker om skydd för att förebygga substansbruk och negativa hanteringsstrategier. Den utgår från att negativa hanteringsstrategier hos pojkar som ansöker om skydd, inklusive substansbruk, kan förebyggas genom att deras situation beaktas i sin helhet. Detta innefattar samtal (gruppsamtal) om de förändringar som de genomgår, deras känslor och de resurser som finns tillgängliga på mottagningsanläggningen, såsom socialt stöd och olika sport- och studieaktiviteter. Det uppmuntrar dem att använda tiden på mottagningsanläggningen på ett hälsosamt och produktivt sätt medan de väntar på sina asylbeslut ⁽¹³⁾.

Animationen ska visas för pojkar som ansöker om skydd och som inte har någon erfarenhet av substansbruk eller som har erfarenhet av tillfälligt eller experimentellt bruk. Det rekommenderas inte att använda animationen för förebyggande samtal om deltagarna har erfarenhet av frekvent eller skadligt substansbruk eller om de har ett beroende.

⁽¹²⁾ EUAA, *Praktisk vägledning om psykisk hälsa och välbefinnande hos personer som ansöker om internationellt skydd – Del I. För ledande befattningshavare*, november 2024, s. 29–30, hämtad den 19 mars 2025, <https://euaa.europa.eu/publications/mental-health-well-being-applicants-part-i-senior-management>.

⁽¹³⁾ För definitioner av dessa begrepp, se [Bilaga I. Substansbruk och dess inverkan på ungdomar](#).

Animationen ska visas för tonårspojkar som ansöker om skydd efter att de har registrerats och inkvarterats på mottagningsanläggningen. Den ska användas under den period då de väntar på beslut, vilken kan sträcka sig över flera månader. Denna tid kan användas för att hjälpa dem att utveckla kunskaper och färdigheter för livet efter beslutet och vistelsen på mottagningsanläggningen. I detta avseende är det avgörande att de är medvetna om alla resurser som finns att tillgå på mottagningsanläggningen för att förebygga negativa hanteringsstrategier.

2.2. Viktiga budskap, teman och symboler

I det följande beskrivs animationens **centrala budskap** till tonårspojkar som ansöker om skydd och befinner sig på mottagningsanläggningen.

De utmaningar som du står inför är fullt naturliga och ifrågasätts inte:

- Dina känslor efter ankomsten och i väntan på beslut om din ansökan, till exempel oro, stress, frustration och hopp, är fullt naturliga.
- Vissa använder negativa hanteringsmekanismer, såsom substansbruk, för att hantera sin osäkerhet och oro, och vi kan prata om varför det är så.

Det går att lära sig att hantera situationen och använda tiden på mottagningsanläggningen på ett bra sätt:

- Det finns resurser som kan hjälpa dig att använda positiva hanteringsmekanismer:
 - Ta kontakt med mottagningspersonalen och dem som arbetar med psykosociala frågor för information och stöd.
 - Kontakta sjuk- och hälsovårdspersonalen för eventuella hälsoproblem eller symtom.
 - Skapa kontakter och umgås med andra som bor på mottagningsanläggningen.
 - Var aktiv och delta i gruppaktiviteter.
- Lita på dina egna styrkor och förmågor och din motståndskraft.

I animationen tas bland annat följande **centrala teman** upp:

- Ensamhet, vänskap och val av vänner.
- Socialisering i ett nytt land.
- Anpassning (t.ex. inläring av det lokala språket).
- Negativa hanteringsmekanismer (t.ex. substansbruk).
- Ambitioner för framtiden (t.ex. framtida yrke).
- Positiva hanteringsmekanismer och tillgängliga resurser på mottagningsanläggningen.
- Vem du kan vända dig till och vem du kan lita på i väntan på beslutet om din ansökan.

Animationen använder **symboler** såsom en drake, en bilmekaniker och moln för att representera och diskutera de ovan angivna temana i olika länder och sammanhang (för symbolernas betydelse, se avsnitt [3.2. Leda gruppsamtalet](#)).

2.3. Handlingen

Animationen handlar om Ahmad, en 16-årig afghansk pojke som har varit på mottagningsanläggningen i flera månader som ensamkommande asylsökande. Han delar med sig av sina blandade känslor och bekymmer vid ankomsten, liksom sina positiva hanteringsmekanismer i väntan på sitt beslut och hur han undvek negativa beteenden såsom substansbruk. Ahmad sökte stöd hos personalen, deltog i gruppaktiviteter och hittade vänner, vilket hjälpte honom att må bättre och känna gemenskap med andra som bodde på mottagningsanläggningen, vilket i sin tur gjorde att han oroade sig mindre och blev mer engagerad.

I animationen få vi följa Ahmad som boende på två olika mottagningsanläggningar. Inledningsvis bor han på en containerbaserad anläggning med boende från olika bakgrunder, sedan flyttas han till en specialiserad anläggning för ensamkommande minderåriga.

Obs! Animationen är allmän och utvecklad för att passa alla EU+-länder, vilket innebär att mottagningssammanhanget kan vara mer realistiskt för vissa EU+-länder och mindre realistiskt för andra.

3. Hur man genomför gruppsamtal med tonårspojkar som ansöker om skydd med hjälp av EUAA:s animation

Gruppsamtal bör äga rum i mottagningslokaler där ungdomar som ansöker om skydd kan delta i fritids-, stöd- och utbildningsaktiviteter (internt eller genom hänvisning). Detta anses vara en viktig förutsättning för att sådana förebyggande samtal ska kunna organiseras. Dessutom är det alltid bra om sådana samtal ingår i ett bredare utbud av psykosociala stödaktiviteter och fritidsaktiviteter som erbjuds de sökande.

3.1. Förberedelser och skyddsåtgärder

Sammansättning och ram för grupper

- Sex till tio tonårspojkar som ansöker om skydd (14–17 år), antingen ensamkommande och medföljande var för sig eller i en blandad grupp.
- Tonårspojkar som ansöker om skydd och som inte använder substanser eller som har erfarenhet av måttligt eller sporadiskt substansbruk.
- Samtal under 60–90 minuter, med 15 minuters paus om samtalet förlängs till 90 minuter.

Tidsplan

- Från och med den andra månaden när alla mottagningsförfaranden, inklusive inkvartering, har slutförts och deltagarna fått göra sig mer hemmastadda.
- Planera tillfällena för att undvika konflikter med deltagarnas andra åtaganden (utbildning, språkkurser och idrottsaktiviteter).

Garanterad antagning. Organisera samtal för alla ungdomar som är intresserade.

Informerat och frivilligt deltagande. Informera deltagarna och deras omsorgsgivare/förmyndare i förväg så att de är medvetna om syftet med och formatet för samtalet och samtycker till att delta. Kom gemensamt överens om tidsplanen.

Tillgängligt stöd. Informera deltagarna om att de vid behov kan få uppföljande stöd av en socialarbetare eller mentor.

En trygg plats

- Sökande som är drabbade av svårt psykiskt lidande eller befinner sig i kris får inte delta i gruppen för att säkerställa att samtalet inte triggas ytterligare lidande.
- Se till att deltagare som triggas under samtalet får omedelbart specialiserat stöd och kan diskutera frågor individuellt senare om det behövs.
- Avrapportera med tolken efter varje samtal, särskilt om hen själv har varit sökande.

Samtalsstrategi

- Uppmuntra alla deltagare att dela med sig av sina erfarenheter men tvinga dem inte att göra det. Tyst deltagande är också positivt.
- Se gemensamma åsikter som värdefulla i sig och undvik att diskutera dem i termer av "rätt eller fel".
- Ställ följdfrågor för att förstå deltagarnas tankar och reaktioner. Var öppen för olika reaktioner som de kan ge uttryck för: gillande, dömande, känslor, kritik, frågor eller tveksamhet.

Språk och tolkning

- Samtalsledarna bör tala deltagarnas språk eller arbeta med en tolk eller kulturtolk.
- Tolkarna bör informeras om syftet med samtalet och dessa riktlinjer.
- Språket måste vara åldersanpassat, enkelt, empatiskt och engagerande.
- Deltagarna bör ha ett gemensamt språk (modersmål eller ett andraspråk). Blandade språkgrupper kräver flera översättare, vilket kan bromsa diskussionerna och påverka gruppdynamiken.

3.2. Leda gruppsamtalet

Gruppsamtalet ska ledas av en samtalsledare med stöd av en tolk eller kulturtolk vid behov. Samtalsledaren och tolken bör titta på animationen och träffas i förväg för att klargöra syftet med samtalet och komma överens om metod och struktur för samtalet.

Det rekommenderas att samtalet äger rum i två faser med en introduktions- och avslutningsfas.

Flöde	Tidsåtgång	Syfte	Hur
Inledning	10 minuter	Förbered deltagarna inför samtalet och fastställ reglerna.	• Presentera er för varandra. • Snabb lek.
Fas 1.	40 minuter	Diskutera animationens huvudteman och prioritera de teman som deltagarna har valt ut.	• Visa hela animationen. • Spela upp centrala scener i animationen.
Paus (15 minuter)			
Fas 2	15 minuter	Orientera deltagarna om de resurser som finns tillgängliga vid respektive mottagningsanläggning.	• Dela relevant information och annat visuellt material som finns tillgängligt.
Avslutning	10 minuter	Bekräfta vikten av pojkarnas deltagande och be dem att dela med sig av intryck från själva gruppsamtalet.	• En kort runda med samtliga deltagare.

3.2.1. Inledning av gruppsamtalet

Sittplatsarrangemang

Det är lämpligt att placera stolarna i en halvcirkel, även för samtalsledaren och tolken. Se till att alla ser skärmen lika bra.

Uppvärmning

- Alla deltagare ska presentera sig om de inte känner varandra ⁽¹⁴⁾.
- Lek en snabb lek ⁽¹⁵⁾ om det behövs för att skapa en avslappnad atmosfär.
- Om alla känner varandra kan du direkt gå vidare till nästa steg.

Fastställ reglerna för gruppen

Innan ni börjar, bestäm några grundregler tillsammans, till exempel att ni ska

- lyssna på varandra,
- respektera olika åsikter,
- vara närvarande (inga telefoner/inte gå in och ut).

⁽¹⁴⁾ Deltagarna kan till exempel kasta en boll till varandra. Deltagaren som håller i bollen presenterar sig själv genom att säga sitt namn och något hen brinner för och skickar sedan vidare bollen till nästa deltagare.

⁽¹⁵⁾ En snabb lek kan gå ut på att man frågar om preferenser (favoritsport, favoritfrukt, bästa tiden på dagen etc.) och att varje deltagare kort motiverar sitt svar. Håll svaren kort.

Förklara följande:

- Samtalets syfte och längd.
- Att samtalet inte har något samband med prövningen av deras asylansökan.
- Att det inte finns några rätta eller felaktiga svar, utan att det viktiga är att ha ett samtal om delade intryck och åsikter utifrån animationen.
- Att deltagarna kan lämna när som helst om de känner sig obekväma.

Se animationen: spela animationen, som är 2,51 minuter lång, för gruppen.

Börja med att ställa följande fråga: "Vad i den här animationen gjorde intryck på dig?"

3.2.2. Tips för att leda gruppsamtalet – fas 1

Identifiera och diskutera teman som är av intresse för deltagarna.

Samtalet fokuserar på hur deltagarna reagerar på animationen och de tillåts ställa frågor som intresserar dem utan att påtvingas särskilda idéer. Olika grupper av deltagare kan fokusera på olika teman beroende på de personliga omständigheterna, bakgrunder och så vidare. Temana kan omfatta ensamhet, anpassning till ett nytt land och karriärambitioner. Vissa kan också vilja prata om narkotika och brottslighet. Alla ämnen som tas upp kan diskuteras, men samtalsledarna måste se till att fokus ligger på förebyggande åtgärder och på att stärka deltagarnas motståndskraft.

Nedan hittar du tips på hur du kan använda temana och symbolerna i animationen för att föra ett meningsfullt samtal. I inzoomningsavsnittet förklaras de centrala delarna av animationen.

Animation om förebyggande av substansbruk "Överallt finns det liv" – huvudteman	
<i>Första mötet med mottagningsanläggningen och en ny miljö</i>	Tidstämpel: 00.00–00.35
Huvudbudskap	De utmaningar som du möter och de känslor som du känner vid ankomsten till det nya landet är fullt naturliga och ifrågasätts inte.
Vägledande frågor	Att komma till ett nytt land kan vara en utmaning. Om du tänker tillbaka på dina egna erfarenheter, vad upplevde du som en utmaning och vad var positivt och till hjälp? Det kan vara svårt att orientera sig på en ny plats. Om du tänker tillbaka på dina egna erfarenheter, vad upplevde du som en utmaning och vad var positivt och till hjälp?
Samtalsämnen	• Språk. • Ny kultur och nya regler. • Andra ämnen som tas upp av deltagarna.
Huvudsymboler	Containerbyggnader: representerar den tillfälliga fasen i de sökandes liv.

Inzoomning i animationsberättelsen. Ahmad, en 16-årig ensamkommande pojke från Afghanistan, anländer till en mottagningsanläggning med containerbyggnader och känner sig osäker i den främmande omgivningen. Hans nya verklighet präglas av ensamhet, kulturella skillnader och behovet av att lära sig reglerna i den nya miljön.

Tveksamhet inför att anpassa sig till ett nytt land**Tidstämpel: 00.35–1.20**

Huvudbudskap	De utmaningar och känslor du står inför när det gäller att anpassa dig till livet på mottagningsanläggningen och en ny kultur är fullt naturliga och ifrågasätts inte.
Vägledande frågor	Om man som boende på mottagningsförläggningen är uttråkad eller orolig, vad tror du skulle kunna hjälpa en att må bättre? Vad tror du skulle kunna hjälpa en person i den situationen att må bättre?
Samtalsämnen	• Ensamhet. • Tristess. • Hemlängtan, längtan efter familj och vänner. • Oro över anpassningen och beslutet avseende asylansökan. • Val av rätt vänner. • Negativa hanteringsmekanismer (rökning, alkohol och narkotika). • Andra ämnen som tas upp av deltagarna.
Huvudsymboler	Moln: representerar tidens gång, att vara fränkopplad från verkligheten. Natten: representerar nedstämdhet, aktiviteter med negativa konsekvenser, sorg.

Inzoomning i animationsberättelsen. Ahmad sitter ensam i sitt rum och tittar ut mot den molniga himlen, vilket symboliserar att tiden går utan att han har något att göra. Han känner sig ensam och överväldigad av den nya situationen och tänker på sin familj och sina vänner där hemma. Scenen förmedlar sorg och oro när Ahmad brottas med hur han ska anpassa sig till sitt nya liv.

I nästa scen ser Ahmad en grupp pojkar utanför mottagningsanläggningen. Det är sent och de röker och dricker och brukar kanske även narkotika. Han konstaterar dock att de inte heller verkar må bra och att de verkar osäkra på hur de ska klara sig i sina nya liv. Han beslutar sig för att inte ansluta sig till dem. Ahmad är tydlig med att hans mål med att komma till det nya landet inte är att bruka narkotika för att passa in.

Utnyttja tiden på mottagningsanläggningen på ett konstruktivt sätt för att gynna framtida mål**Tidstämpel: 1.20–2.38**

Huvudbudskap	Tiden på mottagningsanläggningen kan användas på ett hälsosamt och fördelaktigt sätt för att lära sig och förbereda sig för livet efter asylbeslutet. Du är stark och med hjälp av vänner och stöd från personalen kan du känna dig engagerad och nöjd medan du väntar på beslut om din ansökan.
--------------	---

Vägledande frågor	Varför är det viktigt med bra vänner? Vad innebär det att vara en bra vän? Vilket jobb vill du satsa på och varför? Vilka färdigheter krävs för detta yrke? Vad uppskattar du mest med ditt hemland och din kultur? Om du får möjlighet att producera en sekvens i den här animationen – hur skulle Ahmads berättelse fortsätta? <i>Alternativ strategi</i> Vad tycker du om hur Ahmad hanterade sin vistelse på mottagningsanläggningen – var det till hjälp? Gör Ahmad något som du också skulle kunna försöka göra mer av? Har du andra idéer?
Samtalsämnen	• Vänskap: att välja bra vänner och undvika dåligt inflytande. • Att få jobb: fokusera på de färdigheter som behövs för framtida jobb. • Motståndskraft. • Betydelsen av hemlandets kultur och språk.
Huvudsymboler	Drake: representerar frihet, motståndskraft, hopp, lagarbete och vänskap (en drake flygs av två personer). <i>Drakflygning är en populär utomhussport i länder som Afghanistan och Syrien.</i> Bilmekaniker: representerar ett yrke som ger självförverkligande och oberoende.
Inzoomning i animationsberättelsen. Ahmad bestämmer sig för att undvika narkotika för att passa in och fokuserar i stället på sitt mål att skaffa ett jobb. Molnen utanför hans fönster förvandlas till en drake, som symboliserar hans framtidsambitioner. I nästa scen, som föreställer framtiden, är Ahmad äldre och arbetar som bilmekaniker. I en efterföljande scen har Ahmad flyttat till en specialiserad anläggning för ensamkommande minderåriga där han deltar i aktiviteter, får vänner som Huseyin och går på språkkurser. De umgås tillsammans, flyger drake och gör läxor. I en sista scen pratar Ahmad med en släkting i telefon, förbereder sig för att idrotta med kompisarna och träffa en socialarbetare som han har kontakt med, vilket illustrerar hans välstrukturerade vardag på mottagningsanläggningen. Obs! Alla pojkar kan inte relatera till drakflygning (vissa kanske anser att det bara är något som små barn gör). I sådana fall man fråga dem om de kan komma på en aktivitet/lek som de tycker om att göra tillsammans med vänner.	

3.2.3. Tips för att leda gruppsamtalet – fas 2

Information om resurser som finns tillgängliga för deltagarna.

De ”utvalda” ämnena öppnar upp för ett samtal om vilka resurser som finns tillgängliga på mottagningsanläggningen för att hjälpa tonårspojkarna att tillbringa sin tid på ett strukturerat och hälsosamt sätt.

Du informerar om hur de får tillgång till information, medicinskt och psykologiskt stöd, språkinlärningsverksamhet, skolrelaterat stöd samt fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter.

Dessutom presenterar du stödpersonalen på mottagningsanläggningen, till exempel socialarbetare, sjuksköterskor, läkare och psykologer, om sådana finns. Målet är att uppmuntra pojkarna att se mottagningsanläggningen som en gemenskap och utnyttja dess resurser genom att söka hjälp av personalen när det behövs.

Använda tiden på mottagningsanläggningen på ett konstruktivt sätt för att få information, stöd eller vägledning		Tidstämpel: 1.41–2.10
Huvudbudskap	Det finns resurser på mottagningsanläggningen som hjälper dig att använda tiden på ett hälsosamt sätt. Framför eventuella behov till berörd personal. Be om hjälp och ställ frågor när du behöver information och vägledning.	
Vägledande frågor	Vet du när du kan vända dig till personalen för att få stöd? Känner du till vilka sociala aktiviteter samt utbildnings- och fritidsaktiviteter som erbjuds på den här anläggningen?	
Samtalsämnen	• Betydelsen av medicinskt, psykosocialt, skolrelaterat och språkinlärningsrelaterat stöd (diskutera endast stöd som finns tillgängligt för de sökande). • Planering i vardagen och tillgängliga fritidsaktiviteter. • Särskilda tillgängliga sociala, medicinska, utbildningsrelaterade och fritidsrelaterade resurser.	
Huvudsymboler	Drake: representerar vänskap, lagarbete, ömsesidigt stöd. Mottagningspersonal (sjuksköterska och mottagningshandläggare): representerar vikten av mänskliga möten och att be om hjälp.	
Inzoomning i animationsberättelsen. Ahmad vänder sig till personalen för att få hjälp. Han talar med en socialarbetare för att få vägledning om det sociala livet på mottagningsanläggningen och går till sjuksköterskan för att få medicin mot sin smärta. Ahmads vän Huseyin söker också råd hos socialarbetaren, som lyssnar och ger vägledning och eventuellt föreslår en psykolog. Animationen avslutas med ett meddelande som uppmuntrar ungdomar att vända sig till personalen på mottagningsanläggningen för vägledning.		

3.2.4. Avslutning av gruppsamtalet

För att avsluta samtalet, be pojkarna att dela med sig av sina tankar om samtalet utifrån följande frågor:

- Vad tyckte du var bra med samtalet?
- Vad skulle kunna förbättras?
- Om du med ett ord eller en bild skulle kunna beskriva vad du tycker om samtalet, vilket ord/vilken bild skulle du välja?

Återuppta inte samtalet på grundval av deltagarnas svar. Ge dem endast utrymme att dela med sig av sina tankar och känslor. När alla har delat med sig tackar du dem för deras deltagande.

Påminnelse: Låt pojkarna veta att de kan träffa en socialarbetare eller mentor vid lämplig tidpunkt om de vill prata mer om animationen och dess teman eller om de triggades av något i samtalet.

Bilagor med ytterligare information till dem som genomför förebyggande gruppsamtal

Översikterna nedan syftar till att öka den allmänna förståelsen för substansbruk hos mottagningspersonal som kommer att leda gruppsamtal med tonårspojkar som ansöker om skydd. De är inte avsedda att användas som underlag i själva gruppsamtalen.

Bilaga I. Substansbruk och dess inverkan på ungdomar

Narkotikasituationen i EU kännetecknas av hög tillgänglighet och ett omfattande substansbruk. De tillgängliga substanserna är mycket olika och omfattar ett brett spektrum av psykoaktiva substanser och nya former av syntetisk narkotika. Personer som använder narkotika kan löpa större risk att drabbas av negativa hälsoeffekter genom att de, eventuellt utan att veta om det, tar starkare eller nyare blandningar av substanser eller narkotika med okända hälsorisker ⁽¹⁶⁾. Substansbruk förekommer i europeiska länder bland både vuxna och ungdomar.

Vad är substansbruk? Användning av olika psykoaktiva substanser som påverkar känslor, uppfattningar, tankeprocesser och/eller beteenden. Det kan handla om sporadiskt och experimentellt bruk som dock, beroende på olika faktorer, kan utvecklas till mer regelbundet och okontrollerat bruk. Substansbruk kan utvecklas i tre faser, enligt följande:

1. Vid ett måttligt och sporadiskt bruk utgör substansbruket en av många aktiviteter som individen ägnar sig åt i rekreationssyfte.
2. Vid intensifierat och eskalerat bruk blir substansbruket mer ihållande och frekvent och individens huvudsakliga fritidsaktivitet. Även om den sociala och personliga funktionen börjar försämrats är beteendet fortfarande i stort sett organiserat och individen kan fullgöra de flesta av sina roller och ansvarsuppgifter.
3. Förlust av kontroll över narkotikabruket och utvecklingen av en substansbruksstörning innebär att substansrelaterade aktiviteter nu är individens huvudsakliga fokus. Det är viktigt att notera att det är nödvändigt men inte tillräckligt att gå in i en fas för att gå vidare till nästa fas ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ EMCDDA, *Europeisk narkotikarapport. Trender och utveckling*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2022, EMCDDA – *Europeisk narkotikarapport 2024*, EUDA.europa.eu, 2024, hämtad den 5 december 2024, <https://emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024>

⁽¹⁷⁾ EMCDDA, *European Prevention Curriculum. A Handbook for decision-makers, opinion-makers and policy-makers in science-based prevention of substance use* (En guide för yrkesverksamma om vetenskapligt baserad ANDTS-prevention. En svensk version av European Prevention Curriculum [EUPC]), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2019, EUDA.europa.eu, s. 28–29, hämtad den 19 mars 2025, https://www.euda.europa.eu/publications/manuals/european-prevention-curriculum_en. EUPC är utformat för att utbilda yrkesverksamma som är involverade i utformningen av förebyggande beslut, yttranden och politik i Europa inom ramen för ett vetenskapsbaserat förebyggande av substansbruk.

Vad är en substansbruksstörning? De flesta människor som brukar substanser får inga allvarliga skador, men vissa substansbrukare får problem som väsentligt försämrar deras hälsa, sociala funktion och välbefinnande, vilket kallas substansbruksstörningar (kan vara lindriga, måttliga eller allvarliga). Enligt Världshälsoorganisationen (den internationella sjukdomsklassifikationen, IDS 11) skiljer man mellan skadligt substansbruk och beroende. Skadligt substansbruk avser ett mönster av substansbruk som skadar den fysiska eller psykiska hälsan. Beroende avser substansbruk som orsakar begär och svårigheter att kontrollera bruket, fortsatt användning trots negativa konsekvenser, tolerans och abstinens. En del personer kan fortfarande uppleva problem relaterade till sitt substansbruk utan att uppfylla de kliniska tröskelvärdena för skadligt bruk eller beroende (¹⁸).

Substansbruk och ungdomar. Den EU-omfattande skolundersökningen om alkohol och narkotika som regelbundet genomförs bland ungdomar i åldern 15–16 år visar att de påverkas särskilt av cigarettrökning och alkoholkonsumtion, inklusive förgiftning. Nästan en femtedel av deltagarna i undersökningen uppgav att de brukat narkotika, där cannabis var den mest använda substansen. Icke-medicinsk användning av receptbelagda läkemedel bland ungdomar är ett problem, och vissa elever uppger att de någon gång använt lugnande medel eller sömnmedel samt smärtstillande medel för att bli ”höga” (¹⁹). Ungdomar som anländer till Europa, till exempel personer som ansöker om internationellt skydd, möts av samhällen med en tolerant inställning till substansbruk och de potentiella risker som detta medför.

Ungdomar kan prova eller bruka substanser av olika skäl.

Efterlikna andras beteende

Föräldrar och vuxna förebilder som regelbundet dricker alkohol, röker och/eller brukar substanser resulterar i att substansbruk uppfattas som tillåtet och accepterat. Denna uppfattning kan också vara ett resultat av att jämnåriga och vänner dricker eller brukar cannabis eller av den allmänna kompiskretsen där det antyds att substansbruk är en del av att uppleva och tillsynes njuta av livet som ung.

Nyfikenhet och äventyrlust

Psykoaktiva substanser kan användas av nyfikenhet eller för omedelbar tillfredsställelse, eftersom de kan verka snabbt och de initiala effekterna ibland kan kännas bra. En del provar substanser som ett sätt att känna och visa sig självständiga och mer vuxna.

Flykt och självmedicinering.

Om en ung person känner sig frustrerad och saknar en pålitlig vän eller en stödjande omgivning kan hen vända sig till substanser för att få lindring och känna sig piggare och mer självsäker. Ibland används substanser för att hantera stress (t.ex. i skolan), ångest eller

(¹⁸) EMCDDA, *European Prevention Curriculum. A Handbook for decision-makers, opinion-makers and policy-makers in science-based prevention of substance use* (En guide för yrkesverksamma om vetenskapligt baserad ANDTS-prevention. En svensk version av European Prevention Curriculum [EUPC]), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2019, s. 29–30, hämtad den 19 mars 2025, https://www.euda.europa.eu/publications/manuals/european-prevention-curriculum_en.

(¹⁹) EMCDDA, *ESPAD Report 2019. Results from the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs* (Espad-rapporten 2019. Resultat från Europeiska skolundersökningsprojektet för alkohol och narkotika), Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 2020, hämtad den 19 mars 2025, https://www.espad.org/sites/default/files/2020.3878_EN_04.pdf, s. 42–48. Undersökningen genomfördes i 49 europeiska länder.

depression. Då använder vissa receptbelagda centralstimulerande medel för att känna sig piggare och öka sin koncentrationsförmåga eller receptbelagda lugnande medel för att hantera emotionell stress som kan uppstå av olika skäl.

Ensamhet och tristess

För vissa ungdomar kan det vara svårt att hålla sig sysselsatta eller hantera ensamhet. Substanser kan komma att utgöra en gemensam grund för att umgås med jämnåriga och knyta an till en grupp.

Brist på självförtroende, behov av att uttrycka sig mer fritt

Under påverkan av substanser kan en ung person känna att hen kan agera med större självförtroende, eftersom hämningarna släpper och den sociala ångesten minskar. På så sätt kan man få mod att göra saker som man normalt inte skulle göra, till exempel dansa även om man är en dålig dansare, sjunga så högt man kan även om man inte är en bra sångare eller ta kontakt med jämnåriga även om man annars är mycket blyg.

Gynnsamma miljöer

Det är vanligt att se människor, både unga och gamla, dricka alkohol eller bruka substanser i filmer och på populära medier eller sociala medier. Dessa aktiviteter framställs ofta som om de sker utan konsekvenser.

Även om sporadiskt substansbruk kanske inte leder till omedelbara skador, kan frekvent bruk, stora mängder, tidig debut, bruk av flera narkotikapreparat ⁽²⁰⁾ och riskfyllda mönster (bruk av narkotika i samband med bilkörning eller sexuell aktivitet) få negativa konsekvenser. Det finns starka belägg för att frekvent substansbruk kan leda till dålig fysisk och psykisk hälsa, vilket påverkar skolgång och skolresultat ⁽²¹⁾.

Bilaga II. Vad innebär effektivt förebyggande av substansbruk?

Förebyggande av substansbruk syftar till att stoppa eller fördröja användningen av psykoaktiv narkotika. Det kan också minska risken för att personer som har börjat bruka substanser utvecklar ett skadligt substansbruk ⁽²²⁾. De flesta målgrupper för förebyggande åtgärder löper inte någon omedelbar risk att drabbas av substansbruksstörning, men de kan löpa risker kopplade till hälsorelaterade eller psykologiska skador, avbruten skolgång, konflikter med polisen eller riskbeteenden (t.ex. sexuella riskbeteenden). Detta kan potentiellt drabba alla som brukar narkotika.

⁽²⁰⁾ Med bruk av flera narkotikapreparat avses användning av två eller flera psykoaktiva substanser, lagliga eller olagliga, samtidigt eller efter varandra. Att använda en kombination av olika narkotikatyper kan öka risken för hälsoproblem och komplicera effektiva insatser, vilket är ett problem vid till exempel akut förgiftning.

⁽²¹⁾ FN:s drog- och brottsbekämpningsbyrå, Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, Världshälsoorganisationen, "Education Sector Responses to the Use of Alcohol, Tobacco and Drugs" (insatser inom utbildningssektorn avseende användning av alkohol, tobak och narkotika), *Good Policy and Practice in Health Education*, Booklet 10 (goda strategier och metoder inom hälso- och sjukvårdsutbildning, broschyr 10), 2017, s. 26, hämtad den 19 mars 2025, https://cdn.who.int/media/docs/default-source/substance-use/247509eng.pdf?sfvrsn=51329e52_2&download=true.

⁽²²⁾ EMCDDA, *Europeisk narkotikarapport 2024*, EUDA.europa.eu, 2024, hämtad den 5 december 2024, s. 14, <https://emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024>.

Studier visar att man kan uppnå en senare debut av substansbruk bland skolungdomar om förebyggande åtgärder inriktas både på att utveckla ungdomars personliga och sociala färdigheter för att främja en sund socialisering samt på att skapa en stödjande omgivning med få faktorer som kan utlösa ohälsosamt beteende. Sådana förebyggande strategier inriktas på

- utveckling av social kompetens, förmåga att säga nej och förmåga att fatta hälsosamma beslut på individnivå,
- skolpolicyer avseende substansbruk,
- utveckling av en skyddande och stödjande utbildningsmiljö som främjar inläring och fastställer tydliga regler om substansbruk ⁽²³⁾ på en omgivningsmässig, systemisk nivå.

Substansbruk bland ungdomar kan ofta vara en del av ett bredare mönster av beteendeproblem och risktagande. Förebyggande åtgärder måste därför vidtas på ett övergripande sätt. I stället för att ta itu med substansbruk på ett uttryckligt och isolerat sätt ska fokus läggas på att utveckla sociala färdigheter och kompetenser som stöder en sund socialisering och på att hantera de miljömässiga, sociala och kommersiella faktorer och bestämningsfaktorer som leder till sådant beteende snarare än substansbruket i sig.

⁽²³⁾ EUDA, "Schools and drugs: health and social responses" (skolan och narkotika: hälsorelaterade och sociala insatser), april 2022, hämtad den 4 december 2024, https://www.euda.europa.eu/publications/mini-guides/schools-and-drugs-health-and-social-responses_en.

Vad handlar förebyggande av substansbruk om (med fokus på ungdomar)?

GÖR SÅ HÄR	GÖR INTE SÅ HÄR
På mesonivå (social miljö, gemenskap) Säkerställ miljöer som • är fria från narkotika, • begränsar exponeringen för ohälsosamma eller riskfyllda beteenden, • främjar hälsosamma beteenden, • erbjuder socialt stöd. Säkerställ hälsosamma sociala kontakter. Säkerställ stödjande familjeband samt samhällsstöd och samhällsengagemang. På mikronivå (individuell nivå) • Skapa ett meningsfullt engagemang och en känsla av mening. • Utveckla sociala kompetenser. • Psykoedukation (emotionell kompetens, hantering av känslor och stress). • Undervisning i effektiv kommunikation och utveckling av interpersonella färdigheter. • Stöd till föräldrar för utveckling av föräldrafärdigheter.	Tillhandahållande av insatser som endast innehåller information om • typer av narkotika, • narkotikans negativa effekter på kropp och själ, • straff i samband med bruk av narkotika. Genomförande av insatser (i sociala medier och i massmedier) som implicit antyder att substansbruk är utbrett och vanligt, en kulturell norm eller ett vanligt sätt att hantera svårigheter på.

Europeiska unionens
publikationsbyrå

